

امتحانات متمرکز عمومی (سطح ۲)

تاریخ: ۹ صبح ۱۵ مرداد ۱۳۹۷ ساعت: ۷۰ دقیقه

شماره پاسخنامه اول	نمبر عدد	نمبر حرف
شماره پاسخنامه دوم	نمبر عدد	نمبر حرف

نیم سال دوم ۹۷-۹۶

پایه چهارم ورودی بهمن

مهر مدرسه

کردن:	۲۹۶۲/۲۸
مجموع:	۱۳۹۷/۰۴/۰۳
مکان:	اصول فقه ۲
کتاب:	دروس فی علم الاصول «الحلقه الثانیة - ایروانی»
موضوع:	از ابتدای حلقه ثانیه تا ابتدای دلیل شرعی غیر لفظی (ص ۱۵۰-۸۳)

نام و نام خانوادگی: ..... نام پدر: ..... کد ملی: ..... مدرسه: ..... شهرستان: ..... استان: .....

۱- کدام گزینه بیانگر مرحله «ملاک» از مراحل حکم تکلیفی است؟ ص ۹۱

۰/۵

الف. مصلحت

ب. اعتبار

ج. ابراز

د. اراده

۲- نظر شهید صدر (ره) پیرامون حجیت لوازم اماره چیست؟ ص ۱۰۸

۰/۵

الف. اماره در حجیت لوازم مانند اصل است.

ب. لوازم شرعی خود را اثبات نمی کند.

ج. لوازم عقلی خود را اثبات نمی کند.

د. لوازم خود را مطلقاً اثبات می کند.

۳- چه چیزی در «دلالت تصدیقی ثانیه» کشف می شود؟ ص ۱۱۴

۰/۵

الف. اراده جدی

ب. اراده استعمالی

ج. معنای موضوع له

د. حقیقی بودن معنا

۴- تقابل بین «اطلاق» و «تقیید» ثبوتاً و اثباتاً به ترتیب از کدام یک انواع تقابل می باشد؟ ص ۱۳۴ و ۱۳۵

۰/۵

الف. ملکه و عدم ملکه - ملکه و عدم ملکه

ب. ملکه و عدم ملکه - تناقض

ج. تناقض - ملکه و عدم ملکه

د. تضاد - ملکه و عدم ملکه

۵- تعریف مشهور از علم اصول را بیان کرده، شهید صدر (ره) چه اشکالی به قید «الممهدة» مطرح می نماید؟ ص ۸۸ - ۱ نمره ۱

۱

جواب: تعریف مشهور: «العلم بالقواعد الممهدة لاستنباط الحكم الشرعی» (۰/۵ نمره) [اگر ممهده را به صورت اسم مفعول بخوانیم] قید ممهده بیان می کند قاعده ای که قبلاً برای استنباط حکم شرعی آماده شده است داخل در علم اصول است در صورتی که در علم اصول می خواهیم کشف کنیم چه قواعدی می توانند در استنباط حکم شرعی قرار بگیرند. (۰/۵ نمره)

۶- مراد از «کاشفیت» و «محرکیت» و «حجیت» برای قطع چیست؟ توضیح دهید. ص ۹۷ - ۲ نمره

۲

جواب: کاشفیت عین حقیقت قطع است و کسی که قطع دارد واقع برای او منکشف است. محرکیت: کسی که قطع دارد طبق آن عمل می کند. مثلاً تشنه وقتی قطع به وجود آب در مکانی دارد، به سمت آن می رود. (۱ نمره) و حجیت یعنی منجزیت و معذرت یعنی استحقاق عقاب در صورت مخالفت و عدم استحقاق عقاب در صورت موافقت. (۱ نمره)

۷- مراد از عبارت «ان الاصل عند الشک فی الحجية يقتضى عدم الحجية» را تبیین کرده، دلیل آن را بنابر نظر شهید صدر (ره) بنویسید.

۲

ص ۱۰۶ و ۱۰۷ - ۲ نمره

جواب: یعنی در مقام عمل همان آثاری را که قبل از اقامه اماره مشکوک ثابت بود مترتب کن و آن اماره را نادیده بگیر.

زیرا این اماره یا دلالت بر نفی تکلیف می کند یا دلالت بر ثبوت تکلیف می کند. در صورت اول چون احتمال تکلیف هنوز ثابت است، باید تابع حکم عقل به منجزیت احتمال تکلیف باشیم و در صورت دوم چون شک هنوز باقی است، به اصل برائت شرعی مراجعه می کنیم و جایز نیست از آن رفع ید کنیم.

۸- عبارت «ان الدور يلزم لو اراد الجاهل جعل التبادر عنده علامة، دون ما اذا اراد جعل العلامة عنده التبادر لدى العالم» را که در صدد «نفی دور در تبادر» است، را به همراه مثال تبیین نمایید. ص ۱۲۰ - ۲ نمره

۲

جواب: در صورتی تبادر مستلزم دور است که جاهل برای فهم معنای حقیقی، به تبادر خودش مراجعه کند. مثلاً شخصی نمی داند معنای حقیقی «آب» چیست؟ اولین معنایی که هنگام شنیدن لفظ آب به ذهن متبادر می شود را به عنوان معنای حقیقی اخذ کند، اما در صورتی که جاهل (کسی که معنای حقیقی آب را نمی داند) برای فهم معنای حقیقی به شخص عالم به وضع مراجعه کند و متبادر به ذهن او را اخذ کند، دیگر توقف شیء علی نفسه لازم نمی آید. یعنی علم به وضع جاهل متوقف بر علم به وضع عالم است ولی علم به وضع عالم متوقف بر علم به وضع جاهل نیست.

۹- سه فرق «اطلاق مقامی» با «اطلاق لفظی» را بیان کرده، یک مثال برای اطلاق مقامی بنویسید. ص ۱۳۷ - ۲ نمره

۲

جواب: فرق: ۱. در اطلاق لفظی نیاز به لفظ معین داریم. ۲. در اطلاق لفظی نفی قید می‌کنیم (قید در حکم دخالت ندارد). ولی در مقامی نفی موضوع مستقل. ۳. در اطلاق مقامی احراز این که متکلم در مقام بیان است نیاز به قرینه خاصه دارد، ولی در اطلاق لفظی ظهور حال متکلم در این که آنچه را نگفته اراده نکرده است (قرینه حکمت) کافی است. مثال: مولى در مقام شمردن أجزاء نماز است و سوره را ذکر نمی‌کند، از سکوت مولى می‌فهمیم که سوره جزء نماز نیست.

۱۰- مراد از دو رکن ضابطه داشتن مفهوم در عبارت «إن دلالة الكلام على المفهوم بحاجة الى ربط خاص ... المعروف أنه عبارة عن الركنين» را با دلیل هر یک تبیین نمایید. ص ۱۴۳ - ۲ نمره

۲

جواب: ۱. ارتباط جزاء به شرط (به عنوان مثالی برای مفهوم) از نوع ارتباط معلول به علت منحصره‌اش باشد زیرا اگر ربط بین جزاء و شرط اتفاقی یا لزومی بدون علت یا علیت بدون انحصار باشد جزاء با انتفاء شرط منتفی نمی‌شود. زیرا ممکن است علت دیگری برای تحقق جزاء وجود داشته باشد. ۲. منتفی طبیعی حکم باشد نه شخص حکم زیرا مفهوم، انتفاء طبیعی حکم است و زیرا شخص حکم با توجه به قاعده احترازی قیود منتفی است.

۱۱- در صورتی که حکم وجوب یک فعل، نسخ شود آیا می‌توان عدم حرمت آن را از حیث اصولی اثبات نمود؟ توضیح دهید. ص ۱۵۰ -

۲

۲ نمره

جواب: جواب آن مرتبط است به بحث «آیا دلالت التزامی تابع دلالت مطابقی در حجیت است یا خیر؟» اگر قائل به عدم تبعیت شویم در نتیجه در صورت نسخ وجوب، وجوب حجیت ندارد ولی دلیلی بر رفع حجیت مدلول التزامی آن یعنی جواز و عدم حرمت فعل نداریم در نتیجه با همان دلیل وجوب که منسوخ شده است می‌توان جواز و عدم حرمت فعل را اثبات نمود اما اگر قائل به تبعیت شویم مدلول التزامی نیز از حجیت ساقط شده و دلیلی بر عدم حرمت فعل نداریم.